

Warszawa, 31.05.2011 r.

O p i n i a p r a w n a

Przedmiot opinii: *Czy Dzień Energetyka przypadający w 2011 roku w niedziele obniża wymiar czasu pracy i powoduje konieczność wyznaczenia przez pracodawcę innego dnia wolnego?*

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks Pracy*
- *Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Przemysłu Energetycznego zawarty w dniu 13 maja 1993 r. i wpisany do rejestru Ponadzakładowych Układów Zbiorowych dnia 26 września 1995 r. - Karta Rejestrowa Nr U-I*

Zleceniodawca opinii: Zrzeszenie Związków Zawodowych Energetyków

Podstawy faktyczne informacji: zapytanie Zleceniodawcy

Stan faktyczny:

Dzień Energetyka, przypadający każdego roku 14 sierpnia, w 2011 roku wypada w niedzielę. W związku z powyższym, pojawia się pytanie, czy w takiej sytuacji, dojdzie do obniżenia wymiaru czasu pracy i spowoduje konieczność wyznaczenia przez pracodawcę innego dnia wolnego.

Stan prawny:

Zgodnie z art. 6 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Przemysłu Energetycznego (dalej: PUZP), **dzień 14 sierpnia jako „Dzień Energetyka” uznawany jest za branżowe święto energetyki i zarazem dzień wolny od pracy.**

Według art. 130 § 2 kodeksu pracy „każde święto występujące w okresie rozliczeniowym i przypadające **w innym dniu niż niedziela** obniża wymiar czasu pracy o 8 godzin.”.

Podobnie orzekł Sąd Najwyższy w uchwale składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 listopada 2001 r. (III ZP 20/01), w której stwierdzono, że: „wystąpienie święta będącego dniem wolnym od pracy ([dawny] art. 138 § 1 k.p.) **w innym niż niedziela dniu tygodnia** powoduje w okresie rozliczeniowym odpowiednie zmniejszenie liczby dni - a tym samym godzin - pracy.”

Zgodnie z tezami podnoszonymi w literaturze zagadnienia święta branżowe, takie jak Dzień Energetyka, mogą być traktowane na równi ze świętami ustawowymi. **Z powyższego wynika zatem, iż skoro w roku 2011 Dzień Energetyka przypada w niedzielę, nie spowoduje to obniżenia wymiaru czasu pracy.**

Jednakże biorąc pod uwagę wykładnię funkcjonalną, zawartego w PUZP przepisu (dotyczącego uznania 14 sierpnia 2011 r. za dzień wolny od pracy), **można przyjąć, iż jego celem była swego rodzaju gratyfikacja pracowników, w postaci dnia wolnego.**

Podkreślić należy przy tym, iż pracownicy energetyki, z uwagi na specyfikę branży, w dużej części wykonują pracę także w niedziele. Tym samym pozbawienie możliwości obniżenia wymiaru i odbioru dnia wolnego, tak znacznej grupy pracowników, nie znajduje racjonalnego uzasadnienia, szczególnie w świetle nowelizacji, o której mowa poniżej.

Jednocześnie bowiem należy zwrócić uwagę, iż w przepisach dotyczących obniżania wymiaru czasu pracy doszło z dniem 1 stycznia 2011 r. do istotnych zmian. Ustawą o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw z dnia 24 września 2010 r. (Dz.U. z 2010 Nr 224 Poz.1459), która m.in. dodała Święto Trzech Króli do katalogu ustawowych dni wolnych od pracy, do art. 130 kodeksu pracy wprowadzony został dodatkowy przepis oznaczony jako § 2¹, o następującej treści:

„Jeżeli zgodnie z przyjętym rozkładem czasu pracy święto przypada w dniu wolnym od pracy, wynikającym z rozkładu czasu pracy w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy, to nie obniża ono wymiaru czasu pracy”.

Zapis ten wskazuje, iż wraz z dodaniem dodatkowego dnia wolnego od pracy (Święta Trzech Króli) ustawodawca zrezygnował z dotychczasowej możliwości odbierania przez niektórych pracowników dnia wolnego za tzw. „wolną sobotę”, w dotychczas obowiązującym zakresie.

Warto zaznaczyć, iż przepisy te jednakże już na etapie projektu ustawy były krytykowane i negatywnie opiniowane, gdzie stawiano im m.in. zarzuty dyskryminacji, co może prowadzić do dalszych zmian w tym zakresie, lub do podejmowania przez Sąd Najwyższy ich wykładni. Na dzień dzisiejszy trudno określić w jakim kierunku pójdą dalsze ewentualne zmiany, szczególnie, iż obecnie zapisy te wydawać się mogą niespójne.

Biorąc zatem pod uwagę powyższe, a także aspekty celowościowe PUZP, kwestia uzyskania dnia wolnego za święto branżowe przypadające w niedzielę nie jest przesądzona. Szczególnie wskazane, jest sprawdzenie, jak kwestia ta była rozstrzygana w przeszłości, szczególnie, iż np. w 2005 r. Dzień Energetyka również przypadał w niedzielę.

Wnioski:

Z uwagi na powyższe, należy stwierdzić, iż zgodnie z przepisami kodeksu pracy, **święto branżowe energetyków, przypadające w roku 2011 w niedzielę, nie spowoduje obniżenia wymiaru czasu pracy.**

Jednakże biorąc pod uwagę charakter i cel przepisu PUZP, **uzasadnione może być wystąpienie o wydanie interpretacji zapisów PUZP w tym zakresie, a także sprawdzenie dotychczas stosowanej praktyki w zakładzie pracy.**

Z poważaniem

Marcin Szymanek

